

**Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.**

.....

**Cena numeru ty:
w Łodzi**
Kwartalnie Mk. 120.
Miesięcznie „ 40.
za roznośnię
5,00 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 135.
Miesięcznie „ 45.
Poza Łódź egz. 2:10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK
Piątek, Bł. Jana z Dukli.
Sobota, Aniołów Str.
Niedziela, Kandyda M.

REDAKCJA
w ŁODZI
Al, Kępcuski Nr 41.
TELEFON 28.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Plątek, dnia 1 października 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i opiar administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5 w tekście mk. 5 za tekstem 5 mk. nekrologi mk. 5 za wiersz nonparel. Drobnie ogłosze-
nie 50 fen. za wyraz; Komunikaty mk. 3.— Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronic
ekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2
amów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk.

MINISTERSTWO SKARBU OBWIESZCZENIE.

Na podstawie Ustawy z dnia 16 Lipca 1920 r. (Dz. U. N. 61 poz. 39) oraz rozpo-
rządzenia Rady Obrony Państwa ogłasza Ministerstwo Skarbu z dniem 1-ym Października 1920
roku sprzedaż 4% Państwowej Pożyczki Promjowej na następujących warunkach:

1. Obligacje pożyczki na okaziciela w odcinkach wyłącznie po 1000 marek polskich sprzedawa-
wane będą po kursie nominalnym (al pari) tylko za gotówkę.
2. Stopa procentowa wynosi 4 od sta. Kupony, wolne od podatków od kapitałów i rento-
wych, płatne są z dołu dnia 1 października każdego roku przez wszystkie oddziały Pol-
skiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, Poczto-
wej Kasy Oszczędności, Kasy Skarbowe oraz
inne instytucje, upoważnione przez Minister-
stwo Skarbu. Kuponami pożyczki można też
płacić cła i podatki państwowe.
3. W ciągu pierwszych dwudziestu lat, począ-
wszy od 6 listopada 1920 r., w każdą sobotę
wylosowaną będzie jedna wygrana w kwocie
miliona marek polskich płatna bez jakich-
kolwiek potrąceń przez oddziały Polskiej Kra-
jowej Kasy Pożyczkowej.
4. W ciągu następnych dwudziestu lat (1940—
1960) pożyczka będzie spłacona po kursie
nominalnym przez wylosowywanie obligacji
łącznie z temi, na które padły wygrane.
5. Obligacje pożyczki mają wszelkie prawa pa-
piero-
w pupilarnych, będą przyjmowane w
pełnej wartości nominalnej, jako wadja przy
licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje
przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem
Państwa oraz kaucje, składane do depozy-
tów wszelkich instytucji rządowych w wy-
padkach, gdy prawo przewiduje składanie
kaucji pieniężnych.
6. Obligacje pożyczki będą przyjmowane na
przechowanie bez opłaty przez Polską Kra-
jową Kasę Pożyczkową i pocztową Kasę
Oszczędności.
7. Po wprowadzeniu przyszłej waluty polskiej
pożyczka przeliczana będzie po kur-
sie o 10% wyższym od kursu ustalonego dla
wymiany znaków obiegowych.

**Obligacje pożyczki z 40-
ma kuponami rocznymi są do nabycia we
wszystkich kasach skarbowych, urzędach podatkowych, oddziałach
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, w kasach kolejowych i wogóle
we wszystkich kasach urzędów państwowych i samorządowych, w
bankach i we wszystkich upoważnionych miejscach sprzedaży.**

Bolszewizm.

W „Gazecie polskiej państwowej” ogłosił Antoni Lange bardzo zajmującą charakterystykę bolszewizmu.

Na wstępie stwierdza on, że bolszewizm ma sporo wielbicieli nawet w zachodnich krajach, wielbicieli, którym imponowała owa karkołomna decyzja straszliwego eksperymentu, jaki Rosja zrobiła sama na sobie. Ludzie ci, są przekonani, że to co się tam na wschodzie odbyło w sposób cmentarny, beznadziejny i rozpaczliwy, na zachodzie wypłynąć może inaczej, zgodnie z kulturą europejską. Są to jednak zdaniem Langego, złudzenia, gdyż bolszewizm jest zjawiskiem wyłącznie rosyjskim.

Wolne doprowadzenie jakiejś idei do maksimum — to jest on dalej — było zawsze jedną z możliwości dla ludzi. Weźmy choćby „Librum Veto”: była to zasada w gruncie słuszną ale doprowadzona do maksimum stała się zgubną. Wszelkie maksimum ma swoją granicę: najpiękniejszą jest kobiera naga, jest to maksimum, więcej nie można żądać. Jednakże oto przychodzi człowiek o zmysłowości przewrotnej i powiada: Zły mało naga! Łobdziera ją ze skóry. Z piękności stał się potwór.

Takim zjawiskiem patologicznym jest bolszewizm: idee rewolucji rosyjskiej, która (nawet wraz z Kieriełsczyną) miała swoje momenty piękne — bolszewizm obdarł ze skóry i zrobił z niej potworność.

Bolszewizm to maksymalizm, który przekroczył granicę logicznego maksimum. Ale bolszewizm głęboko tkwił w duszy rosyjskiej; w czynach Iwana Groźnego, Piotra Wielkiego, Mikołaja I-go; w działaniu Nieczajewa, Kibalczyca, Hryniewieckiego; w pismach Czernyszewskiego, Dostojewskiego i Tolstoja.

Weźmy np. chrześcijaństwo Tolstoja, który na czoło Ewangelji wysunął nakaz „niesprzeciwiania się złu”. Wynikiem tejże nauki, którą Tolstoj doprowadza do maksimum — było wzmocnienie przyrodzonej rosyjanom apatii i bierności.

„Nie działać!” — tak mówi Tolstoj do swego narodu.)

Władimir Solowjew, jeden z najsłabiej myślących myślicieli rosyjskich, widzi dwa światy: Azję, którą wyobraża nieruchomością i Europę łacińską, która wyobraża ruch. Pomiędzy nimi stoi Rosja, która ma w sobie połączyć ów element ruchu i nieruchomości, a to przez przyjęcie katolicyzmu: gdyż idea Solowjewa była unia kościelna Moskwy z Rzymem. Ale Solowjew zapominał o jednym: że niekomiecznie ten ruch i nieruchomość wystąpią jednocześnie jako dwie współmierne siły. Przeciwnie Rosja cesarska była nieruchomością; rewolucja zaś wtrąciła ją w ruch tak gwałtowny i niepowstrzymany, że kraj odrazu wpadł w stan epilepsji i runął nieprzytomny i bezsilny.

Dalej charakteryzuje Lange źródła filozoficzne tej doktryny, która wypowiedziała walkę inteligencji, wierząc w twórczą potęgę intuicji ludowej.

Życie zaprzeczyło temu bezwzględnie. Intuicja ludu okazała się bardzo mylną a brak inteligentów doprowadził kraj do ruiny duchowej. Podobnie, jak zniszczenie kapitalizmu nie zubożyło ubogich, tak zniszczenie „uczonych” nie wykrzesало mądrości z duszy ludu.

„Lud, kiedy znikła władza policji i żandarmerji która nad nimi czuwała, jął swawolę jak mu się podobalo, aż wpadł w nowe, stokroć gorsze kajdany komisarzy, czerezwyczajek, szpiegów, donosicieli i t. d. Życie stało się ponure, bez uśmiechu, bez nadziei. Wszelka, najelementarniejsza swoboda znikła: swoboda słowa, wyborów, zebrań, stowarzyszeń swoboda pracy i strajkowania i t. d. — życie parlamentarne nawet nie zrodziło się: panują ukazy. Proletariat, w którego imieniu cała ta rewolucja się toczyła, rzekomo dla jego „dyktatury” — znalazł się w niewoli kłkuset komisarzy, w niewoli gorszej niż asyryjska czy babilońska. Wszystko to jest niczem innym, jak do potworności doprowadzona organizacja caratu — z tą samą biurokracją, z tym samym militarystycznym i tym samym imperjalistycznym, tylko w gorszym stylu i bez dobrobytu, jaki był wówczas. Zaczawszy od oświadczenia, że pozostawia wszystkim narodom prawo samostanowienia, aż do oderwania się od państwa rosyjskiego, rząd bolszewicki w końcu ogłasza starą formułę o „jedynej niepodzielnej Rosji” i wchodzi na drogę ostrego nacjonalizmu.

Frazy o wyzwoleniu klas pracujących nieokładają nikogo. Również nie zdziwi nikogo międzynarodowy charakter rządu armji bolszewickiej. W armji tej oprócz rosyjan, są lotyse, chińczycy, niemcy jeńcy wojenni różnych narodowości. Każdy służy tam z innych powodów: lotysze — naród zawzięty, dla jakiejś kolonizacyjnej idei; chińczycy — dla pieniędzy; niemcy — dla swoich celów narodowych i t. d.

... Ostatecznie ten pokuszony, na proch staroty, wytrybiony bolszewizm przestał być bolszewizmem. Pozostał mu tylko frazesy o zbrodniach burżuazji, o tyranji kapitalizmu i tym podobne banalne, martwe i puste słowa. Bolszewizm zamart nim dojrzał. Bolszewizm, jako taki, nie istnieje. Istnieje tylko państwo rządzone najfatalniej przez biurokrację nieubłaganą.

W LICEUM MUZYCZNYM

Helena Kijeńskiej przy ul. Krótkiej nr. 9 lekcje rozpoczęły się d. 15 września. Kurs wyższy gry fortepianowej objął prof.

JÓZEF TURCZYŃSKI z Poznania

Inne klasy fortepianowe prowadzą prof. A. Naruszkiewiczowa, H. Kijeńska, W. Lewandowski, H. Nehring, M. Adamska, P. Pietrowska, Z. Jarzębowska, O. Lange. — Klasy teoretyczne prof. H. Nehring, T. Ryder i H. Kijeńska, 5060.

ZAJĘCIE BARANOWICZ.

WARSZAWA, 30 (PAT) Po rozbiciu wojsk sowieckich, skoncertowanych w rejonie Lidy. Wojska nasze kontynuują forsowny pościg w kierunku wschodnim. Nieprzyjaciel cofa się w panicznym nieładzie, natrafiając ze wszystkich stron na oskrzydające uderzenia naszych oddziałów. Jedna z dywizji sowieckich przeszła w całości na naszą stronę, wymordowawszy uprzednio komisarzy, którzy usiłowali ją zmusić do stawienia oporu. Według zeznań jeńców dowódca 3 armji sowieckiej widząc groźną sytuację pozbawił się życia.

Jeńcy i trofea, o których wspomina dodatkowy komunikat sztabu generalnego z dnia 29 b.m. (12 tysięcy jeńców, 50 dział zostały zdobyte przez pierwsze dywizje legionów i pierwszą dywizję litewsko-białoruską.

Grupa Wielkopolska, posuwająca się ze strony Słonima zdobyła dnia 3 b.m. w brawurowym ataku Baranowicze.

Na południe od Prypeci pod naszym naporem cofał się nieprzyjaciel na linię rzeki Slucz. Kawalerja nasza zajęła Zwiabel biorąc jeńców i 6 dział.

Sztab generalny.

Dodatkowy komunikat.

Warszawa, 30 (PAT) Wedle ostatnio otrzymanych wiadomości w bitwach dnia 28 b.m. pod Lidą i Papiernią dwie nasze dywizje wzięły 12,000 jeńców i 50 dział.

Sztab generalny.

Patryjotyczna odezwa wypędzonych z kraju.

BYTOM 30—9 (PAT) Polskie pisma górnośląskie ogłaszają odezwę 50 księży polskich w Ameryce pochodzących z Górnego Śląska do ludu górnośląskiego, w której w gorących słowach, powołując się nato że Prusacy zmusili

ich do opuszczenia ziemi rodzinnej, nawołując lud górnośląski do spełnienia swego obowiązku wobec Ojczyzny i do oddania głosów za Polską.

w ukazach, cofnięte w kulturze o lat tysiąc, umierające z głodu, nędzy, tyfusu; apatyczne, do żadnego aktu życiowego nie zdolne.

Życie jest potężniejsze od teorii. Lenin i Trocki chcieli swoją teorię narzucić życiu. Ale tam, gdzie dialektyka — sposobem carskich czy komisarskich dekretów — życie chce urabiać, prowadzi wszystko na cmentarz...

Kawalerja polska na przedmieściach Wilna,

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA 30—9 Rozeszła się tu dziś późnym wieczorem pogłoska, że nasza kawalerja zajęła przedmieście Wilna urzędowego potwierdzenia tej wieści dotąd nie ma.

Tow. kredytu m. Warszawy.

WARSZAWA 29 9 (PAT) Z inicjatywy znanego obywatela dyr. Tow. Kredytowego miasta Warszawy p. Stanisława Libickiego władze połączone Towarzystwa złożyły do dyspozycji min. wojny gen porucznika Kazimierza Sosnkowskiego pół miliona marek na potrzeby żołnierza. Hojna ofiara Tow. kredytowego zasługuje na wysokie uznanie jako wzór i przykład.

Niech zwłóczą, dla nas lepiej.

RYGA 29 (PAT) Radio. Omawiając poniedziałkowy przebieg konferencji prasa rygska stwierdza przejście faktycznej inicjatywy w ręce Dąbskiego. W związku z ofensywą na Grodno i Lidę, pisze prasa, i marszałek Piłsudski ma coś do powiedzenia. Wtorkowe posiedzenie komisji głównej osłabiło szanse pokojowe. Warunki pokojowe Joffego oparte rzekomo na zasadzie samostanowienia wywołały zdumienie. (Plebiscyt miałby dotyczyć tylko Galicji wschodniej, ziemie zaś nadbużańskie miałyby bez plebiscytu przypaść sowiecom.

Nie chcemy plebiscytów, dajcie tej komedji. (Przew. Red.)

O kopalnie własna na Śląsku Cieszyńskim

(od koresp. wł.)

Cieszyn 30—19 (wł.) „Rozwój” poruszył sprawę poszukiwania węgla po stronie polskiej, obok kopalni Czechom przyznanych. Sprawa ta wywołała wśród górników czeskich i polskich duże zainteresowanie. W sferach inżynierskich i górniczych polskiej, uważają rzecz za korzystną. Górnicy i sztygarzy pragną tego projektu czekają jego urzeczywistnienia.

„ABER” I TO NIE POMOŻE.

BYTOM. 30 (PAT) Gazety niemieckie donoszą, że na konferencji finansowej w Brukseli delegaci niemieccy poruszyli znowu sprawę Górnego Śląska, mianowicie jeden z nich oświadczył, że stosunki finansowe mogą się poprawić jedynie przez wzmoczoną produkcję a o ile Górny Śląsk nie pozostanie przy Niemcach to chodzi o obawę, że produkcja znacznie się obniży.

WZMOCNIENIE ZAŁÓG NA GÓRNYM ŚLĄSKU

BYTOM. 29 9. (PAT) Pisma niemieckie podają depeszę z Paryża, że 5 października odejdą posilki francuskie dla wzmocnienia załogi koalicyjnej na Górnym Śląsku. Gen. Le Rond pozostanie w Paryżu prawopodobnie do przyszłego tygodnia, aby wziąć udział w Radzie ambasadorów w sprawie ustalenia terminu plebiscytu.

DZIAŁANIE KOMUNISTÓW.

BYTOM. 29 9. (PAT) Według depeszy z Berlina i tutejszych pism niemieckich zanosi się w Niemczech na nowe rozruchy komunistyczne. W westfalskim górnym węglowym Wydział wykonawczy komunistów wydał odezwę do górników, aby za przykładem węglim opanowali kopalnie.

To na ważniejsze.

PARYŻ 30 (PAT) Omawiając deklarację Joffego na Konferencji w Rydze „Petit Parisien” zapytuje czy bolszewicy nie zamierzają zawrzeć za wszelką cenę pokój na froncie polskim, aby mieć wolną rękę rzucić się z całą siłą na Wrangla, aby zająć stanowczy cios południowej Rosji. Należy oczekiwać podbicia pokoju między Polską a Rosją. Pozostaje tylko złożyć życzenia rządowi polskiemu, którego doświadczenia ostatnich tygodni były okrutnym ostrzeżeniem, aby nie leżycie zabezpieczyć granice przed powtórzeniem się agresywnej działalności bolszewików.

„Ale jak to z manifestami uczynić?”

Zjazd pocztowo-telegraficzny.

Ryga 29 (PAT) Zjazd pocztowo-telegraficzny państw bałtyckich zakończył się uchwaleniem konwencji, która będzie musiała być zatwierdzona przez zainteresowane państwa. Jedynie przedstawiciel Litwy Zaunius demonstracyjnie nie przychodził na posiedzenia, jednakże zjazd uznał prawomocność uchwał. Litwa o nie zechce zastosować się do uchwał przyjmując je albo nie.

Giełda w Rydze.

Libawa 29 (PAT) Kursa giełdy w Rydze funty szt. 565, dolary 155, franki 10. 50 Korony szwedzkie 3300, korony duńskie 2250, Marki niem. 280, Marki fińskie 440, Marki estońskie 40, Marki polskie 53, za 1000 rubli carskich w 100 płazono 150.

Kruki zlatują się.

Libawa 29 (PAT) Łotewskie Biuro prasowe w Rydze donosi pod datą 28: Dziś w południe rozpoczęło się plenarne posiedzenie konferencji w Rydze. Posiedzenie komisyjne zamknięte dla reprezentantów prasy. Komisje będą ogłaszały biuletyny. Wczoraj przybyli do Rygi przedstawiciele rządu Petlury Lewicki, Krzyżanowski, Breter, Hażarów i Jozafan. Chcą oni brać udział w pertraktacjach pokojowych.

Premier francuski o Polsce.

PARYŻ 29-9 W expose wygłoszonym w Izbie deputowanych nowy premier francuski Leygues, omawiając sprawę stosunku do Polski, powiedział między innymi:

Krytykowano Francję za poparcie, które udzieliła Polsce. Dziwiło mnie to bowiem słuchając tych krytyk, pamiętałem zawsze o dziwnych szlachetnych tradycjach republikanów i socjalistów francuskich. Byli oni zawsze najgorętszymi zwolennikami odbudowy państwa polskiego i naprawienia krzywdy, popełnionej w 1892 r. (Gorące oklaski). Czyżbyście się wachali w zaniechaniu waszych sympatii obecnie, w chwili, wymagającej już tylko ostatniego wysiłku, aby zapewnić tryumf prawa. Zdaniem rządu lojalność tradycję i interesy Francji nakazują nam popierać Polskę w okresie trudności, którą przeżywa i dopomóc jej w statecznym ustaleniu politycznym.

4 dywizje przeszły do kozaków.

BERLIN, 29 (PAT) Telegraphen „Union“ donosi z Rewla. W obszarze kubamskim przeszły 4 dywizje do kozaków, którzy powstałi przeciw bolszewikom.

Zwycięstwa Wrangla,

KONSTANTYNOPOL 30 (PAT) Kontrataki bolszewickie nie udały się. Bolszewicy ponieśli klęskę. Wojska czerwone walczące nad Dnieprem poddały się.

Imci pana Waszkiewicza, posła do Sejmu Konstytucyjnego nie-sumienna interpelacja.

Imci pan Waszkiewicz, znam dobrze ze swoich ekwilibrystyk a innych koziołków społecznych w Łodzi, zaczyna owóz swoje cwiczczenia pokazywać w Warszawie i to ci niebyłe gdzie, jeno w Sejmie konstytucyjnym, którego został sekretarzem. Imci p. Waszkiewicz, dzięki swoim koziołkom został przez N. Z. R. powołany na posła? Boć ludz się ci sądzili, że pan „taki uczony“ będzie miał jeno dobro kraju na myśli.

Tymczasem pan Waszkiewicz niczem się nie różni od tych, co im Bóg odmówił najlepszej dla czelaka ozdoby, to jest nauki, boć uczciwość ci inni mieli wrodzoną, chcąc zaskarbić sobie uważanie u swoich wyborców, począł im pokazywać jaką on siłę posiada, a język, którym może stworzenie Boże pokarać. Zaraz wyjaśnię w czem sprawa.

Każdy wie, że żyjemy w czasach nadzwyczajnych,

Zwycięstwa Wrangla

KOPENHAGA 29 (PAT) Według doniesień z Sebastopola gen. Wrangel atakował bolszewików pod Aleksandrowem. Wiele bolszewickich oddziałów kapitulowało. Wrangel przeprowadził się przez Dniepr i zajął kilka miejscowości w gubesniach: Połtawskiej i Ekaterystawskiej.

Wrangel.

KONSTANTYNOPOL 30 (PAT) Wrangel przesłał Millerandowi życzenia, w których równocześnie wyraża nadzieję, że Millerand przyczyni się do odnowienia sojuszu francusko-rosyjskiego.

Podział okrętów.

PARYŻ 30-9 (PAT) „Havas“ Konferencja ambasadorów pod przewodnictwem Juljusza Cambona przyjęła do wiadomości szereg not niemieckich i zatwierdziła rozdział okrętów niemieckich między Francją i Włochami.

Nowy sekretarz.

PARYŻ 30-9 (PAT) Filip Berthelot został mianowany generalnym sekretarzem min. spr. zagr.

Nowy projekt dla Irlandji.

LONDYN 30 (PAT) „Wasmister Gazette“ ogłasza projekt lorda Greya dotyczący rozwiązania kwestji irlandzkiej. Na pierwszym miejscu proponuje Grey by oświadczone jasno całej ludności Irlandji, że polityka zagraniczna, armja i marynarka muszą pozostać wspólne i że Anglja nie zgodzi się nigdy na oddzielenia części południowej Irlandji. Z wyjątkiem tych ograniczeń ma naród irlandzki otrzymać samorząd taki, jaki posiadają inne domjnia. Wreszcie aż do ustalenia rządu utworzonego na tych podstawach i przez dwa lata będzie Anglja rządziła w Irlandji przetrzegając ogólnych interesów irlandzkich. Projekt ten wywołał w Anglji sensację.

NIE CHCĄ MÓWIĆ Z BANKRUTEM.

LONDYN, 30 (PAT) „Morning Post“ notuje pogłoski według, których rokowania z Rosją w sprawie na bywania przez Rosję towarów w Anglji nie doprowadzą do pomyślnego wyniku. Jeżeli pogłoski te się sprawdzą to w liczniejszych kołach angielskich nastąpi ulga. Koła finansowe naogół podziwiają opinię francuską i uważają stanowisko Francji za zupełnie usprawiedliwione. Potępiają natomiast jako nielogiczne, jeżeli nie uczciwe postępowanie rządu angielskiego, będąc zdania że nie można uwzględniać bankruta, gdy nie są popłacone wierzytelności.

OMYŁKA.

LONDYN, 30 (PAT) „Daily Telegraph“ omawiając konferencję brukselską pisze, iż doznają rozczarowania ci, którzy spodziewają się konkretnych wyników konferencji w formie jakiejś olbrzymiej pożyczki międzynarodowej mającej na celu uregulowanie sprawy odszkodowań niemieckich.

że naród cały czeka już półtora roku na konstytucję, której sejm nie ma czasu uchwalić, że ze wsząd na Polskę wała się straszne burze w postaci mongolskich bolszewików, przepirusaczonych niemców i smokowato-lakomych Czechów a więc cały naród polski pracować musi nad tem, aby tę burzę powstrzymać, aby prawo zasadnicze w postaci konstytucji jak najrychlej stworzyć i tym ugruntować podwaliny dla odradzającej się Ojczyzny.

Nie łatwo jednak do tej konstytucji dopiąć, bo co raz to jakaś niedorzeczna interpelacja, jakieś osobiste gminne lub partyjne porachunki. Jeśli się tego dopuszcza człowiek z gmin, towarzyszy nie bardzo daleko-wzroczny-odpuść mu Boże, ale gdy do podobnego warholstwa zabiera się człowiek inteligentny, to niechże tę jego niesumiennność naród oceni i zapamięta.

Do różnorodnych interpelacji, wnoszonych do sejmu napłynęła jeszcze jedna: pana Waszkiewicza. Interpelację tę przesłał p. marszałek p. ministrowi przemysłu i handlu do objaśnienia, a p. minister wysłał z nią delegata specjalnego do Łodzi dla zbadania sprawy.

Interpelacja ta wystosowana była w ten sposób, że p. W. Czajewski jako członek zarządu związku pra-

Kto ma wreszcie rządzić,

BOGUMIN 29 września. W organie i jarzy czeskich pojawiła się odezwa wybitnie bolszewicka, wzywająca kolejarzy do wstrzymania wszelkiego dowozu do Polski, choćby nawet czeskie władze kolejowe na przewóz ten zgodziły się.

Wojna święta,

WIEDEN 29 września „Times“ donosi, że Enver pasza został na kongresie orientalnym w Baku obwołany królem Kurdystanu wśród nieopisanego zapachu uczestników. 1,800 szeków arabskich, tureckich, perskich i kurdyjskich proklamowało świętą wojnę przeciw koalicji.

Kandydatura Milukowa.

BERLIN, 29 (PAT) „Telegraphen Company“ podaje. „Izwestia“ donoszą z Kryau że, Wrangel zamierza obwołać prezydentem republiki rosyjskiej profesora Milukowa.

Jak carskie rządy!

MOSKWA, 29 (PAT) W „Telegraphen Company“ donosi: Kamienew został usunięty ze służby dyplomacji reprezentującej sowiety i przeniesiony do Smoleńska na front zachodni jako komisarz cywilny. Dyscyplinarne to przeniesienie unotywowane jest tem, że Kamienew nie okazał Anglji dosyć przezorności, aby skandal z „Daily Herald“ zatuszować.

Włochy nie chcą bolszewików,

RZYM 30 (PAT) Władze policyjne aresztowały trzech cudzoziemców za propagandę bolszewicką.

CHEĆ DO PRACY.

NAUEN, 29 9. (PAT) Na wtorkowym posiedzeniu konferencji finansowej sekretarz stanu Bergman mówił o finansowym i gospodarczym położeniu Niemiec. Podkreślił on, że przywrócenie zdrowych stosunków gospodarczych nastąpić może dopiero po wznowieniu normalnych stosunków zagranicą. W systemie podatkowym doszedł rząd niemiecki do granic możliwości. Wskazał dalej na niepomiernie ciężary nałożone na Niemcy. Położenie Niemiec jest ciężkie, jednakże nie jest rozpaczliwe, gdyż ujawnia się ogólna chęć do pracy.

SPISEK W LONDYNIE.

NAUEN, 29 9. (PAT) Rząd angielski wykrył spisek irlandzki w Londynie, w którym 10 znanych osobistości zostało skompromitowanych. Siferniści mieli zamiar wysadzić w powietrze Urząd dla spraw irlandzkich i Radę miejską.

Zatrzymanie pociągu.

BRUKELA 30-9 (PAT) Mimo zapewnień niemieckich, belgijski pociąg sanitarny przeznaczony dla Polski został zatrzymany w Akwizgramie. Rokowania są w toku. Niemcy uzyskają zezwolenie na dozorowanie pociągów, co przyczyni się do poważnego opóźnienia transportów.

cy prowincjonalnej, skrzywdził „Pracę“ organ robotniczy nie przyznając jej papieru, jeno zagarniając ten papier dla swojej burżuazyjnej gazety.

Przytem wszystkim imci panu Waszkiewiczowi „od gadania“ okrótnicze rozluźniły się zawiasy, więc dotego co napisał jeszcze dorzucił stek oszczerstw. Zapomniał widocznie, że według prawa polskiego, oszczercę sędziano pod lawę i tam kazano mu odszukać różne rzeczy nieprawdziwe. Ale przecież to nie mówił człowiek, jeno partyjnik, a każdy partyjnik ma albo cwiaka we łbie, albo kłamstwo za pazuchą, którego można używać tem bezkarnej czem bardziej bezkrytycznych ma się słuchaczy, zwłaszcza u siebie w partji.

Stronictwo to jednak nie naród. „Pan poseł“ wamien reprezentować nie swoją gminę, jeno cały naród, tego narodu interesów bronić, a nie PPS albo NZR czy ND boć sejm nie partyjną, ale narodową jest placówką.

Pan Waszkiewicz oklamał sejm wnosząc swoją interpelację na „Rozwój“, boć „Rozwój“ podziałem papieru się nie zajmował, pana Waszkiewicza organu nie skrzywdził i papierem kontyngensowym nie handlował.

Nowe zabiegi Lloyd George'a.

PARYŻ 28 września. Lloyd George i Leygues mają się spotkać w pierwszym tygodniu października dla omówienia aktualnych spraw politycznych.

Pogrzeb Poliwanowa.

RYGA 28 września „Rigasche Rundschau” ogłasza list i testament zmarłego gen. Poliwanowa. List zawiera bardzo ciekawe szczegóły z czasów kiedy Poliwanow był carskim ministrem wojny. Testament zaś zawiera prośbę o pogrzeb prawosławny.

SOCJALISCI FRANCUSCY PRZECIW SOWDEPJI.

Według sprawozdania dzienników obrady na ostatnim posiedzeniu kongresu socjalistycznego w Orleanie cechowało silne podniecenie. Ujawniły one bardzo silną dysharmonję pomiędzy socjalistami. Z wielką łwą słuchano mowę który dowodził, że socjaliści francuscy w dalszym ciągu będą wierni statutom konfederacji, które zrealizowały autonomję partji oraz jej niezależność w stosunku do wszelkich innych stronnictw politycznych. Syndykalizm francuski oświadczył mowa nie zgodził się iść do Moskwy, nie zgodził się na to, aby w ten sposób kompromitować przyszłość francuskiego ruchu robotniczego, gwoli interesom politykom bardzo wątpliwej wartości. Deteram na cześć Lenina i Trockiego wygłoszony przez jednego z eksternistów wywołał nieustanne protesty.

Ulgi w opłatach za przejazd parostatkami.

Na zasadzie uchwały Rady ministrów zostały wprowadzone w życie przejazdy ulgowe na parostatkach żeglugi państwowej dla pracowników państwowych, w rozmiarach przyznanych na kolejach państwowych, z tą zmianą, że do przejazdu klasą I mają prawo wszyscy ci, którym na przejazd ulgowy kolejami przyznano klasę I lub II.

Propaganda bolszewicka.

„Moskiewska Prawda” ogłasza pismo Lenina do robotników niemieckich i francuskich z wezwaniem odłączenia się od pracowitych żywiołów oportunistycznych. Niemiecki organ niezawisłych socjalistów „Freiheit” nazywa wezwanie to, jak i jednostronny list moskiewskiego komitetu wykonawczego do niemieckich socjalistów niezawisłych, niedopuszczalnym mieszaniną się do wewnętrznych spraw partji i nowym dowodem niemożliwości przyjęcia warunków moskiewskich. Podczas gdy organ niemieckich socjalistów niezawisłych żali się tak na Lenina, kopenhaską „Politiken” powiada w artykule wstępnym, iż w akcji Lenina, zmierzającej do zbolszewizowania Niemiec, nastąpiła przerwa, gdyż cała jego ofensywa agitacyjna skierowana jest przeciwko Azji, gdzie niespokojne masy podatniejsze są do przyjęcia idei bolszewickich.

Opieka dla inwalidów wojskowych.

Niesłychanie jestem sobie wdzięczny że jednego dnia zablądziłem, do biura opieki nad inwalidami przy ul. Ewangelickiej.

Byłem tam już kiedyś, ale obsada dawna już nie istniała. Zastąpiły ją nowe siły. Poznałem się z porucznikiem Chmielowskim.

Naprawdę człowiek to opatrnościowy ani przypuszczałem, że można znaleźć coś podobnego w naszej armii.

Wysmukły rosły, wygląda na więcej lat niż sobie niezawodnie liczy. Typ polski o dobrych niebieskich oczach.

Przeszedł wielką kampanię z Dowborem—Musnikim, przedarł się przez Sybir i Amerykę północną do Francji, tam walczył aż do bitwy nad Marną, a potem znalazł się w armji polskiej, w armji, którą tak ukochał którą wymarzył sobie, za którą bił się na śniegach po krytych polach Syberji i wśród winnic francuskich rozłożonych w Ardenach.

Dziś poruczono mu opiekę nad inwalidami.

Kocha on niezwykle polskiego żołnierza, przyzna je mu najwyższe zalety...

— Widziałem, mówił bolszewików, czyż można tą drapieżną armię porównać z naszą. Żołnierz polski potrafi się bić, tylko mu trzeba do duszy zajrzeć, do serca mu przemówić.

Nasi oficerowie niżsi pułkownicy i generałowie po większej części żyli się z tym żołnierzem. Nie ma u nas stanu klasowego—jest tylko jeden żołnierz. Tego chciał naród i taką faktycznie stworzył sobie armię.

Poszanowanie mimo to, a może dla tego jest wśród żołnierza wielkie. Kocha on, z małemi wyjątkami swoich zwierzchników, a co więcej ufa im.

Naród przywykł do żołnierza, powoli nawet budzi się pewną nić sympatji, a co za tem idzie i pamięć o nim. I to uczucie z każdym dniem wzrasta.

Ale naród dokładniej nie zdaje sobie jeszcze sprawy z całej okropności wojny. Nie obejmuje jej wszystkich następstw, nie wnika w to, że wona daje z jednej strony olbrzymie zadowolenie z drugiej niesmak i gorz.

Jestem zwierzchnikiem inwalidów wojskowych.

Co to jest inwalida? Nie jeden nawet nie chce o tem słyszeć ani wiedzieć. On woli przyglądać i podziwiać maszerującego żołnierza przez ulice miasta z piosenką na ustach, z umajaną czapką zielenią!

A przecież inwalida jest tym samym żołnierzem! Co więcej żołnierzem, który dał dowód miłości ojczyzny, żołnierzem, osłaniającym sobą zwycięstwo ostatniego pod którego nogi posypią się laury i kwiaty!

W czasie wojny niema armii bez inwalidów; jak również inwalidów niema bez wojny!

Ogół obowiązuje, jest otoczony opieką tych nieszczęśliwych, boć to niezawodnie ogółem biorąc najlepsi synowie ojczyzny!

Naród musi poznać nastrój duchowy inwalidów! Przeszedł straszłą kompanie, został ciężko ranny. Wraca po wyleczeniu ze szpitala do domu. Wiedział całą grozę wojny, leżał na polu obok cięższej od niego rannych, lub trupów już stygnących którzy z uśmiechem rozłożyli się na murawie...

On inwalida bez nogi, ręki, szczęki, lub żeber żyje jeszcze.

Bóg mu życie to darował.

Wraca do kraju zupełnie o innym nastroju. Nie wymaga wiele, on rad, że jeszcze żyje.

Ale jest też materialem bardzo podatnym dla agitatorów. Nie dla tego, żeby sam był niebezpieczny, ale

go czasu drogo opłaconym ludziom pod pozorem pokrzywdzenia ubogich robotników (dziś ciągle się na tym konjuku jedzie), kiedy wszystko co w interpelacji było napisane jest kłamstwem. Ale nawet przypuścmy, że to wszystko, co p. Waszkiewicz wyluszczył w swoim podaniu jest zupełną prawdą, że Redakcja „Rozwoju” nabyła z papierni o dwie lub trzy role więcej papieru, niż inne pisma? Czy wtedy jeszcze człowiek uczciwy, dobrze życzący ojczyźnie swojej śmiałyby wnosić interpelacje do sejmu nie postawiwszy sobie następującego pytania:

—Kraj potrzebuje praw, czeka na konstytucję z upragnieniem i niecierpliwością, bolszewik zniszczył połowę rolnych gospodarstw w b. królestwie kongresowem, aprowizacja kraju w oplakany stan, zima nadchodzi, robotnik, urzędnik i każdy mieszczanin nie ma widoków na opał, a ja mam wnosić interpelacje o szczyptę papieru? Nie, nigdy, nigdy. Wszak mogę inaczej kwestję tę uregulować?

Ale ambicyjka, ale próżność jest często silniejsza nad sumienie. Podszepły próżności lepiej lechcą dumę tego rodzaju wielkości małomjasteczkowych, więc wiedzą o tem, że zajeta godzina w Sejmie oddała uchwała

dla tego że daje duży materiał dla tych, którzy za pieniądze abce chętnie psują całą robotę społeczną.

Obowiązkiem naszym jest urabiać dusze inwalidów, moralną jego stronę podnieść, a przedewszystkiem dopomóc mu, aby nie został żebrakiem, lecz ucząc go pracy, dać mu możność zarobkowania dla siebie.

To umoralnia i podnosi człowieka.

Rząd w tym kierunku pragnie działać i działa.

My założyliśmy tutaj warsztaty, raczej szkoły niż rzemiosło.

Uczymy szewstwa, krawiectwa, koszykarstwa, a rządamy kursy buchalteryjne, ale pozatem zajmujemy się urobieniem moralnych zasad inwalidy.

Słuchałem z zaciekawieniem tego wykładu i chciałem go zobrazować sobie, gdy wtępnem do porucznika Chmielowskiego wszedł żołnierz kulejąc.

Twarz miał przystojną rysy grube.

— Czóż pan sobie życzy, pyta porucznik?

— Wracam ze wsi, proszę o pomoc.

Ma pan z sobą książkę?

Podał ją. — Co panu jest? Mam strzaskaną nogę, brak mi żeber.

Czem pan jeste z zawodu? Co umiesz?

— Jestem szewcem, ale szewctwem trudnić się nie mogę, bo mam kolano strzaskaną

— Umiesz pan co?

— Pisze i czytam.

— To będziesz pan chodził na kursy buchalteryjne. Jesteś pan młody. Liczysz pan lat 21, przed panem życie całe... Możesz się pan wszystkiego nauczyć. Po nauce postaramy się pana ulokować gdzieś, jak kasjera lub buchakera...

Dla czego panu przyznano pół inwalidności? Stała. To nie korzystnie dla pana. Choroba może się pogorszyć, co wtedy? Państwo może panu podnieść pensję jest obowiązane.

— Teraz stał się już, 50 procent inwalidności końca życia.

— Czy pan chcesz się uczyć? pyta porucznik łagodnie inwalidę.

— Chcę, odpowiada.

— A więc zapiszę pana na kursy...

Zaledwie ten się usunął, wszedł inny inwalid, chłopak mniej ranny niż tamten, ale kulejący. Twarz nietylko inteligentna, co pierwszego.

— Chciałbym wyjechać na wieś do rodziców lubelskie, proszę o bilet i urlop na 10 dni.

— Ja tego zrobić panu nie mogę. Kolej są przeciążone, państwo nie pozwala na takie spacery.

— To pójadę za swoje.

— Jak się pan nazywasz. Po wymienieniu imienia wiska porucznik wyciąga kartkę z biurka.

— Mam na pana skargę. Panowie w naszym wstacie szewckim, gdzie się pan uczysz, ogłosiliście robocie. To nieładnie.

— Płacą mi tylko 3 marki dziennie.

—Przecież pan jeste na nauce. Niespełna rok uczysz, a już chcesz mieć zarobki takie, jak ci co dwóch lat pracują. Tak nie można postępować. Co byś pan był w terminie, nie zarabiałbyś nawet 10. Wszak państwo daje wam utrzymanie całkowite. Musisz się czegoś koniecznie nauczyć, nie być ciężarem dla społeczeństwa. Po ukonczeniu szewstwa cech wyzwoli, będziesz mógł otworzyć sobie warsztat własny.

Przemawiając w ten sposób skruszył zupełnie mówionego do strajku chłopaka. Ze łzami w oczach pożegnał porucznika i przyrzekł powrócić do pracy.

Tak pracują w Łodzi ludzie, oddani sprawie utworzenia nowego państwa. Jeśli by i w innych tego rodzaju instytucjach również w ten sposób postępować niezawodnie, bolszewizm wśród naszych sił pracujących nie byłoby wcale. Ogół musi poznać swoje instytucje i swoich działaczy a wtedy będzie o tych instytucjach lepiej pamiętał. Pamięć o inwalidzie polskim obowiązkiem każdego polaka.

W obec pana delegata ministerjum wyjaśniło się, że kiedy przybył do Łodzi wagon papieru, który wytargował przed paru miesiącami, podczas ogólnej pociągowej na papier p. inżynier T. Cz., redaktora i wydawcy „Rozwoju” W. Czajewskiego nie była w Łodzi.

Inżynier T. Cz. zawezwał w ówczas wszystkich wydawców i redaktorów niewyłączając pism żydowskich i ci pod przewodnictwem redaktora p. Milkera papier ten podzielili między sobą.

A więc czyż nie kłamie interpelacja utrzymując, że dzielił ten papier niesprawiedliwie W. Czajewski jako członek zarządu, prasy prowincjonalnej lub, że kłamie też interpelacja, że chciałem zniszczyć „Pracę”.

Proszę mi wykazać choć jeden artykuł przeciwko „Pracy” w którym bym zaznaczył, że organ ten jest zbyteczny albo niepotrzebny? Mówiłem tylko, że doskonały tego specjalnie wydawca „Rozwoju”, że jego kierownicy są bardzo nieudolni i często nieuczciwie oświeclają robotnika, wyzyskując jego krwawo zapracowane pieniądze dla swoich celów, co i dziś potwierdzam.

Więc pocóż interpelacja? pocóż zabieranie drogie

nie konstytucji i inne sprawy i kosztuje kraj kilkanaście tysięcy marek nie zwraca na to uwagi i daje posłom wszystkim chuciom, prowadzącym do zadość uczynienia jej pożądlivosti.

Chybać nie co innego kierowało imci panem Waszkiewiczem, jak jeno ta próżność wówczas kiedy wniósł interpelację, w której ani słowa prawdy nie było.

Nie dotykałbym tego przedmiotu i darowałbym gdyby chodziło tylko o moje osobiste urazy, ale ten rodzaj wojowania, którego używa p. Waszkiewicz, sznie się rozpanoszył i coraz większe przybiera rozmiary. To już nie naiwność, ale zła wola, ale korupcja, której się naród oczyścić powinien. Rozwój stronnictwami, „Rozwój” nie ma ani takich Waszkiewiczów, ani Fichnów za sobą, którzyby interpelacje parli! Więc tu na tem miejscu muszę z całą stanowczością oświadczyć, że nowa interpelacja tych działaczy społecznych, skierowana pod powyższemi zarzutami „Rozwoju” i do mnie jako członka zarządu „Zwiazku prasy prowincjonalnej” jest najzwyczajniejszym kłamstwem.

Wiktor Czajewski

Z całej Polski.

Sosnowiec

Strefa pograniczna.

Przed kilku dniami specjalna komisja do spraw granicznych, składająca się z przedstawicieli administracji oraz miast i gmin, objechała cały teren graniczny od Modrzejowa aż do Herb ustalając tak zw. strefę graniczną odległą przeciętnie o pół wiorsty od granicy.

Specjalne przepisy o karach, grożących za przekraczanie tej sfery bez wymaganych dokumentów ogłoszone będą niebawem. Nielegalne przekraczanie granicy grozić będzie grzywną do 3,000 mk. i 3-ch miesięcznym więzieniem. Przyłapani na szmuglu wysiedlani będą prócz grożącej kary, poza strefę graniczną.

Lwów.

Aresztowanie dr. Barana. W dn. 21 września został aresztowany we Lwowie jeden z wybitniejszych męherów partji ukraińskiej i twórca zamachu stanu z dni listopadowych, dr. Stefan Baran. Odstawiono go do aresztu sądu wojkowego.

Dr. Baran należał do aranżerów aktu z nocy 1 listopada 1918, a mieszkanie jego przy ul. Kraszewskiego na długi czas przed ową nocą było miejscem licznych konferencji wysokich oficerów pruskich i austrjackich, których samochody godzinami długimi w mroku nocy oczekiwały pod drzewami alei pojezuickiego ogrodu. Tam też niewątpliwie toczyły się ożywione narady, by pod patronatem prusko-austrjackim, dokonać zamachu stanu. Z chwilą tą objął kierownictwo dyrekcji policji w części miasta, zajętej przez ukraińców. Z wycofującymi się oddziałami opuścił Lwów i w rządzie Petlury wypłynął w Kamieńcu Podolskim w charakterze wysokiego dygnitarza. Wychowany w atmosferze polskiego domu i polskiego gimnazjum — od swych studiów uniwersyteckich zapłonął nagle nieopisaną nienawiścią przeciw naszemu narodowi. Władze wojskowe od dłuższego czasu poszukiwały go i dostały wreszcie w swe ręce.

Kraków.

Odroczenie otwarcia uniwersytetu. Rektor uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Estreicher, ogłosił zarządzenie w sprawie odroczenia wpisów i wykładów uniwersyteckich w bieżącym semestrze. Wedle tego ogłoszenia: 1) Wpisów na Uniwersytet na bieżący emester na razie się nie zarządza. 2) Otwarcie Uniwersytetu nastąpi dopiero wtedy, gdy stosunki wojenne na to pozwolą. 3) Do wpisu dopuszczeni będą wówczas tylko ci słuchacze (słuchaczki), którzy wykazują się bądź to spełnieniem służby wojskowej, bądź to (wrazie zwolnienia od niej), wzięciem udziału w pracy obywatelskiej. O dopuszczeniu do wpisu rozstrzygać będą dziekani. Zarządzenie to zostało wydane na podstawie porozumienia rektorów wszystkich szkół akademickich oraz ministerjum oświaty.

Wystawa na Wawelu.

Na wystawie projektów odnowienia Zamku umieszczono nowy model, przedstawiający część wzgórze wawelskiego od wylotu ul. Straszewskiego. Na modelu uwzględniono jeden z projektów ustawienia pomnika Kościuszki, pokutującego od lat w podwórzu Strażnicy pożarnej, który umieszcza go na t. zw. bałbakanie Władysława IV. Wystawa otwarta codziennie.

Z duchem czasu.

W państwowym gimnazjum męskim w Białymstoku pozostawili bolszewicy dokumenty „Wydziwła oświaty ludowej”. Według jednego z nich, hebrajskie gimnazjum „Midrasza Tardut” w dniu 11 sierpnia, na mocy postanowienia Rady pedagogicznej, przemianowane zostało na gimnazjum rosyjskie z językiem wykładowym rosyjskim.

LIST DO REDAKCJI.

— W sprawie pomnika.

Szanoway Panie Redaktorze.

Odezwa Szanownej Redakcji, pomieszczonej w N. 259 „Rozwoju” w sprawie pomnika dla ś. p. Pogonowskiego znajduje niezawodnie serdeczny oddźwięk w sercach wielu łodnian.

Łódź jednak miała i drugiego bohatera ś. p. ks. Skorupkę, który w ciągu krótkiego w Łodzi pobytu zjednał sobie ogromną sympatię wśród młodzieży i pracującego ludu katolickiego.

Czy nie można by połączyć w jedno pamięci o obydwóch bohaterach, połączyć czyn ich bohaterski w jednej i tej samej sprawie i zaproponować mieszkańcom miasta naszago, ubogiego w rzeczy piękne, ufundowanie wspólnego dla Niech pomnika, a chociażby w Alejach Kościuski? Artysta miałby ogromne pole do popisu, składki posyłałyby się, obficie? Z poważaniem.

Proszesz S. Józefa.

Myśl ks. Sienickiego piękna i rosła na uwagę, ale to rzecz do omówienia potem, kiedy już będą pieniądze.

Teraz przede wszystkim musimy starać się o zebranie funduszy.

Zaznaczyć wypada, że już mamy 200 marek złożonych na pomnik ks. Skorupki, Redakcja.

KRONIKA

— NASZE PREMIUM.

Trzecie nasze premium wręczył pracownik firmy Johna p. Aleksander Orzechowski. Tym razem tym szczęśliwym był pan Stanisław Florczak (Grabowa 26) właściciel warsztatu ślusarskiego który wczoraj otrzymał pożyczkę Odrodzenia na sto marek. Dziś ostatnie premium zostanie wręczone temu kogo delegat nasz spotka na ulicy z Rozwojem w ręku. Piąte premium otrzyma ten, z naszych prenumeratorów co się wykaze największą ilością pożyczki zakupionej w czasie naszych premii to jest od 26 do 30 września. Zgłoszenie przyjmuje redakcja do 4-go października. Później premium zostanie przyznane.

Czwarte nasze premium otrzymał prenumerators „Rozwoju” p. Włodzimierz Piłpienko. Łódź Kilińskiego 107.

Wręczył mu kwit nasz p. Władysław Wagner.

— **POBÓR ROBOTNIKÓW Z FABRYK WOJSKOWYCH.**

Ministerstwo Spraw Wojskowych zarządziło, że o ile fabryki i warsztaty wojskowe posiadają niezbędnych pracowników, powołanych do wojska, dla których pragną otrzymać odroczenie służby wojskowej wraz z pozostawieniem ich w charakterze cywilnych pracowników w danym zakładzie, winny one wydawać wymienionym wyżej pracownikom zaświadczenia dla Komisji Przeglądowych.

Kierownicy fabryk i zakładów mogą reklamować tylko tych pracowników, których pozostawienie na sta nowiskach jest bezwarunkowo konieczne. Za pozostawienie tego lub innego pracownika kierownik danego zakładu wojskowego jest osobiście odpowiedzialny.

Czynne huty żelazne, walcownie i stalownie, ponadto fabryki pracujące wyłącznie (lub prawie wyłącznie) dla potrzeb wojska, uzyskać mogą dla pracowników, podlegających obecnie poborowi wojskowemu, którzy są niezbędnie potrzebni dla podtrzymania ciągłości pracy (kwalifikowani majstrowie, specjaliści, ko wale, tokarze, specjaliści monterzy) trzymiesięczne odroczenie służby wojskowej z prawem prolongaty na dalsze trzy miesiące.

Właściciele (upelnomocnione dyrekcje) wyżej wymienionych fabryk pragnący korzystać z tego prawa dla swoich pracowników, winni niezwłocznie przesłać zamawiającej władzy wojskowej (tylko Departament M. S. Wojsk. samodzielna Sekcja M S W Do Geny lub Guza) pisemnie umotywowane podanie z wyszczególnieniem zamówienia wojskowego, ilu robotników zatrudnia fabryka, wzgl. specjalna gałąź produkcji tej fabryki, pracująca wyłącznie dla potrzeb wojskowych, ilu w tem robotników poborowych, ilu z tego bezwzględnie dla podtrzymania ruchu muszą zatrzymać.

Ponadto winni fabrykanci przedłożyć P K U. imienny wykaz tych poborowych, których zatrzymanie w fabryce dla celów obrony państwa jest nieodzowne.

— **Pożyczka Odrodzenia.**

P. Józef Zawadzki (Dzielna 36) nabył pożyczkę Odrodzenia za sumę 10000 m.

— **Kwesta.**

Narodowa Organizacja kobiet urządza w najbliższą niedzielę t. j. w dniu 3 października kwestę. Wszystkie członkinie obowiązane są w niej wziąć udział, w tym celu proszone są o na ychmiasłowe zgłoszenie się do lokalu tejże ul. Moniuszki 11.

— **Wniezione ofiary.**

Administracja „Rozwoju” wniosła dziś na Czerwony krzyż i żołnierza polskiego, do kasy Czerwonego krzyża 18.185 m, 58 fen.

— **Jeszcze jedna bańka mydlana.**

k) Komisja aprowizacyjna przy magistracie z dniem dzisiejszym ustaliła następujące ceny maksymalne: Na nabiał; za litr mleka słodkiego niezbiernego do 8 mk., za funt masła śmietankowego do 65 mk., solonego do 55 mk. za jajko 3 mk. 20 fen. Na mięso: za funt wołowiny do 22 mk. wieprzowiny do 30 mk, sadło świeże do 38 mk- słoninę do 40 mk. szmalc do 45 mk. 16j wołowiny świeży do 35 mk. boczek wędzony 35 mk. funt. Inne wyroby wędlin są zabronione, jak również zabronione rzeźnikom pakowania mięsa. Ceny pieczywa. Za funt chleba pyłowego do 10 razowego mk. 8, pszennego mk. 14, funt bułek pszennych mk. 18, kajzka wagi 40 gramów sztuka 2 marki. Ceny mąki pozakontyngensowej ustalona została w normie następującej: za funt żytniej pyłowej 10 mk. żytniej razowej 8 mk. mąki pszennej 14 mk. Na inne artykuły zatwierdzono ceny dotychczasowe, podług ostatnich cenników Urzędu walki z lichwą.

Ekzekutywa za przekroczenie powyższych cen maksymalnych przewiduje kary zarówno odnośnie sprzedawających, ja i ofiarujących gotowość zapłacenia wyższej ceny przy kupnie aresztu do pół roku, grzywny do miliona mk. i konfiskaty towaru. Magistrat ze swej strony, przeciwdziałając ewentualnemu sabotażowi ze strony lichwiarzy żywnościowych postarał się o zabezpieczenie szerokich mas ludności w podstawowy artykuł żywnościowy, mianowicie ziemniaki, sprzedawane bez żadnego ograniczenia na placach miejskich po cenach niższych, niż żądane przez okolicznych chłopów.

— **Koncert w Klubie oficerskim.**

Staraniem Ref. Kult.—Oświat. Garn. Łódź w Klubie Oficerskim (Zielona 20.) w piątek dnia 1—10—20 r. o godz. 8—30 odbędzie się koncert dla oficerów, ich rodzin i sprawdzonych gości.

Wejście bezpłatne, natomiast będą sprzedawane programy na cele Uniwersytetu Żołnierskiego.—

— **Dla dzieci o złych skłonnościach.**

k) Zabiegi czynione od dłuższego czasu przez Komisję Powszecznego Nauczania w sprawie otwarcia w Łodzi szkoły specjalnej dla dzieci zdradzających złe skłonności, uwiecznione zostały powodzeniem. Najważniejszą przeszkodą, jaka stała na drodze do zrealizowania tego projektu brak dostatecznych funduszy, została usunięta. Ministerstwo Wyznań Relig. i Oświec. Publ. przyrzekło poparcie.

Obecnie władze szkolne zajmują się zestawieniem wydatków potrzebnych dla zorganizowania i prowadzenia projektowanej szkoły.

— **Szczepienie ospy.**

k) Ledwie się Wydz. Zdrow. Publ. uporał z groźną epidemią tyfusu plamistego, a już nowa epidemia niemniej groźna w postaci duru brzusznoego nawiedziła nasze miasto. Tyfus brzuszny na zachodzie należy już dzisiaj do rzadkości i w miastach kulturalnych środkowej Europy zapadnięcie na tę chorobę jak na ospę naturalną stanowi prawdziwą sensację.

Wydz. Zdrow. Publ. w trosce o zdrowie ludności podjął walkę z tą groźną epidemią, zaprowadzając ochronne szczepienia przeciw tyfusowi, o czym ludność została zawiadomio

W niedzielę dnia 3 października r. b. o godz. 9 r., w kościele Wnieb. N. M. Panny w Łodzi odbędzie się Msza św. za duszę

ś. † p.

ADAMA GALEWSKIEGO

Ochetnika Wojsk Polskich lat 27, czynnego członka Chóru Marjańskiego poległego na polu chwały pod Makowem dnia 19 sierpnia r. b.

Krewnych, kolegów i znajomych poległego zaprasza

Tow. Spiewacze Chór Marjański
przy Kościele Wnieb. N. M. Panny w Łodzi.

W dniu 29 z. m. nagle rozstał się z tym światem

ś. † p.

STANISŁAW ZIELIŃSKI

magazynier naszych składów

W zmarłym straciłmy prawego współpracownika.
Cześć jego pamięci!

TOW. AKC. SKŁADÓW TOWAROWYCH
„WARRANT“

ś. † p.

STANISŁAW ZIELIŃSKI

magazynier Tow. Akc. Składów Towarowych „Warrant“

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarł dn. 29 września r. b. przeżywszy lat 54. Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Targowej Nr. 9 na stary cmentarz katolicki nastąpi dziś dn. 1 b. m. o godz. 4 pp.

Na smutny ten obrządek zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych pozostali w nieutulonym żalu

Żona dzieci i rodzina.

Specjalnymi plakatami rozklejonymi na murach miasta. Szczepienie to polega na zwykłym zastrzyknięciu pod skórą spec. surowicy dającej odporność na przeciąg jednego półrocza. Procedurę zastrzyknięcia, która jest niebolesna i krótkotrwała należy powtórzyć raz jeszcze po upływie jednego tygodnia. Zwykle po pierwszym zastrzyknięciu następuje słaba bardzo reakcja w formie lekkiego podwyższenia temperatury, łamania w kościach e. t. c. co po paru godzinach bez wszelkich komplikacji ustępuje bez leczenia i bez śladu.

Wydz. Zdrow. Publ. zaleca gorąco, aby wszyscy, dla których zdrowie nie jest rzeczą obojętną, spieszyli do jednego z 5 ambulatoriów miejskich, których adresy podane są w plakatach, celem zabezpieczenia się przed gwałtowną epidemią.

— Przeciwno związkom.

W prasie norweskiej rozwinęła się obszerna dyskusja o zachowaniu się związków zawodowych norweskich, które sprzyjały socjalistom. „Aftenposten“ atakuje je, że „umiały czuwać nad ugruntowaniem się w Polsce rządu katów i nazywa ich postępowanie hańbą.

— Wystawa obrazów Żmurki.

W Warszawie wywołała ogromną sensację świeżo otwarta wystawa Żmurki. Wystawa ta mieścić się będzie w lokalu ładnie urządzonej

ś. p. Aleksandry baronowej Lude — Żmurko, Smolna 40, gdzie zostaną wystawione od 1—10 października obrazy Franciszka Żmurki, w jego pracowni. Obrazy te przeznaczone są na licytację, której terminu niebawem będzie ogłoszony. Wystawa jest otwarta codziennie od 11—3 pp. Wstęp 10 mk. na rzecz żołnierza polskiego.

— Uzdrowisko w Drobinie.

Wydział opieki nad żołnierzem L. A. O. P. podaje do wiadomości kolegów, zwolnionych z wojska lub urlopowanych z powodu choroby, że w dniu 26 ym b. m. uruchamia uzdrowisko w Drobinie pod Sokalem im. Leona Papieskiego.

Uzdrowisko ofiaruje kolegom i maturzystom rekonwalescentom całodzienne bezpłatne utrzymanie (kuchnia djetyczna).

Zapisy przyjmuje sekretariat wydziału codziennie między godz. 6, a 8 wiecz. (uniwersytet, seminarjum filozoficzne), w Warszawie.

— Rozwiązanie gubernatorstwa.

Podczas gdy bolszewicy zbliżali się pod Warszawę, ustanowiono specjalną władzę pod nazwą gubernatorstwa wojskowego m. Warszawy. Otóż 24 września r. b. sztab gubernatorstwa m. st. Warszawy i przyległych powiatów został rozwiązany. Agendy cywilne gubernatorstwa przekazał p. Żychliński, kom. sarżowi cywilnemu przy gubernatorstwie wojskowym.

Podziękowania

Wszystkim krewnym, życzliwym i znajomym, którzy oddali ostatnią posługę

ś. † p.

JÓZEFOWI SZCZESNIAKOWI

składa serdeczne „Bóg zapłać“ strokana Rodzina.

3073

— Liczebność armji sowdapskiej.

Według otrzymanych w Finlandji wiadomości, armja sowiecka liczy obecnie 122 dywizji. Każda dywizja ma trzy brygady po 3 pułki, te zaś mają po 3 bataliony, podzielone znow na trzy oddziały po 150 ludzi. Dywizja ma przeto około 3,900 żołnierzy. Każda posiada zaledwie 20 dział. Amunicja jest przewożoną wyłącznie na podwodach chłopskich. Przy każdym pułku znajduje się osobny oddział, który w czasie walki stoi z tyłu i karabinami maszynowymi zmusza uciekających do wracania na linię.

— WYROBY LECZNICZE.

Wkrótce powtórnie w b. Kongrsówce szereg fabryk które będą produkowały różne środki lecznicze sprwadane dotąd wyłącznie z zagranicy. Między innymi ma powstać fabryka „Salwensanu“. Jedyna z fabryk przyspasabia się do przerabiania formaliny przetworów koksemetylenowych. Powstaje też specjalna fabryka chemiczna w celu wyrabiania preparatów chemicznych przeważnie dla celów leczniczych.

— NOWY PODZIAŁ GMIN.

Z polecenia władz odbywają się w ostatnich czasach zebrania gromadzkie w celu wysłuchania opinii zainteresowanych gminiańców co do przynależności do danej gminy. Zebrania odbywają się w poszczególnych wsiach, których mieszkańcy, a raczej ich większość może powziąć uchwałę wykreślenia wsi z obecnej gminy i przeniesienia do innej wygodniejszej. Oprócz tej uchwały zarządy gmin są obowiązane podać, ilu dana wieś liczy mieszkańców polaków żydów, rosjan lub nie mów: jaka jest jej odległość od parafji oraz od urzędu gminnego; ile posiada zakładów przemysłowych i rzemieślniczych.

— CHOROBY SEKRETNE.

Ministerjum zdrowia publicznego rozesłało plakaty do gmin wiejskich zawierające ostrzeżenie w sprawie chorób. Plakat nosi tytuł: „Strzeżcie się chorób wernerycznych“. Zaznacza on między innymi: „Jeśli chcecie unikać nieszczęścia lećcie się natychmiast i dokładnie u doktora, w szpitalu i przychodniach przy urzędach sanitarno — obyczajowych znajdujących się we wszystkich miastach powiatowych i wojewódzkich, zwracając się o wskazówki do waszych lekarzy powiatowych. Porady w szpitalach i urzędach sanitarno — obyczajowych są dla niezamożnych bezpłatne.

— Jego nie przejadą.

a) Przy zbiegu ulic Pądrzeckiej i Zgierskiej prowadzący wózek ręczny Lajb Rywen Kusyt (Aleksandrowska 25) został najechany przez samochód wojskowy nr. 4163, przyczem odniósł złamanie prawej nogi. Poszkodowanego przewieziono do szpitala przy ulicy Drewnowskiej 75.

— Przez otwór piwnicy.

a) Ze składu manufakturowego, mieszczącego się przy ul. Nowomiejskiej 18, należącego do Natana Tańchłowicza, nieznani sprawcy za pomocą wyrznięcia otworu w podłodze skradli różnych towarów na sumę 150,000 mk. O powyższej kradzieży spisano protokół i zawiadomiono Urząd śledczy.

— Nieostrożność.

a) Wczoraj przy ul. Cmentarnej około domu Nr. 20 tramwaj nr. 3 kierowany przez maszynistę Torensa, najechał na Alinę Dynę, lat 23 zam. przy ul. Zgierskiej 107, która odniosła złamanie prawej nogi. Poszkodowaną zabrano do szpitala przy ul. Drewnowskiej.

Komunikaty.

Zarząd Chóru Śpiewaczego Ś-go Hieronima przy kościele Ś-go Stanisława Kostki w Łodzi uprasza wszystkich swoich członków o liczne stawienie się w dniu 3 października r. b. na godzinę 9 i pół rano w kościele Ś-go Stanisława Kostki celem uświetnienia mszy świętej, odbyć się mającej z powodu imienia Ś-go Hieronima, patrona tegoż chóru. 3062-1

— Podziękowanie.

k) W ostatnich czasach do Okręgowej Składnicy Sanitarnej w Łodzi wpłynęły następujące dary w naturze:

Od ludności pow. Łaskiego, za pośrednictwem oficera Ewidencyjnego w Łasku, 180 poduszek, 140 koszul, 2 pary dolnej bielizny, 10 prześcieradeł, 6 ręczników.

Od Obywatelskiego Komitetu Wykonawczego R. O. P. na pow. Sieradzki 150 poduszek.

Od Ob. Kom. Wyk. R. O. Ł. na województwo Łódzkie 395 funtów mydła dla sal ope-

racyjnych w szpitalach.

Prócz tego szpital okręgowy w Łodzi otrzymał od ludności pow. Łaskiego, za pośrednictwem oficera Ewidenc. w Łasku 270 sztuk kur, 10 kasek i 2 gesi.

Za te hojne dary dla ranego i chorego żołnierza D. O. G. Łódź składa ofiarodawcom podziękowanie.

Ofiary.**— NA ŻOŁNIERZA POLSKIEGO.**

— Przy wspólnej fotografii ofiarowanej P. M. Ni teckiemu w uznaniu jego zasług zebrane między kolegami marek 1000 przeznaczone i złożone zostały na żołnierz polskiego.

— Robotnicy i robotnice wojskowego Okręgu nrzędowego, gospodarczego Ogrodowa 35, złożyli mk. 5806 fen. 45.

Piękna ta pamięć o żołnierzu polskim naszego ro botnika powinna być przykładem dla innych, boć naprawdę jestto czyn obywatelski.

NA ŻOŁNIERZA UZDROWIENCA W RUDZIE.

Zamiast wieńca na grób ś. p. Pawła Wiszniewskiego Jan i Edmund Bogdańscy 300 mk.

— Nieprzyjęto pieniądze przez K. Matza za sian no od Komendy gospodarczej B. Z. W. w i. B. 4 marek 220.

— p. B. Roszkowski marek 1000.

— P. M. Heller marek 1000.

— NA CZERWONY KRZYŻ.

P. Biernacka 50 m. Od Konsumentów sklepu detal. Sprzed. Chleba Nr. 29 za pośrednictwem p. Przybyłskiej marek 125 fen. 60

— NA POMNIK Ś. P. POGONOWSKIEGO.

Złożyli: pp. Marcin i Stanisława Cieślakowie Marek 100.

— Drużyna Konduktorska M. Łódź. Kaliska złożyła 690 marek.

Składamy drużynie za tą piękną pamięć serdeczne podziękowanie.

Zarząd Banku Handlowego w Łodzi

na zasadzie par. 51 i 52 Ustawy Banku zaprasza niniejszym pp, akcjonariuszów na

46-te Zwyczajne Zebranie Ogólne

w dniu 27-m października r. 1920 o g. 5-aj po poł. w gmachu Banku Handlowego w Łodzi, Al. T. Kościuszki 15, odbyć się mające,

Porządek dzienny:

1. Przedstawienie sprawozdania i bilansu za rok 1919,
2. Wybór członków rady,
3. Komisji Rewizyjnej do sprawdzenia sprawozdania i bilansu za rok 1920

Do uczestniczenia w powyższem Zebraniu mają prawo akcjonariusze, którzy do dnia 20-go października r. 1920 złożą swoje akcje w kasach:

Banku Handlowego w Łodzi

lub jego Oddziałów: w Warszawie, Lublinie, Radomiu i Kielcach.

Karty wejścia wydawane będą w lokalu banku w Łodzi na 3 dni przed terminem zebrania.

Złożone akcje będą zwracane po zamknięciu Zebrania, począwszy od dnia 28 października r. 1920.

Łódź, 29-go września 1920

3081

Fabryka towarów bawełnianych

Poleca na sprzedaż towary bawełniane, wyrobu własnego, różnego gatunku: baściki, barchany, flanele i damskie towary na suknie

HACHULA FRONTCZAK
P A B I A N I C E, ul. Tad. Kościuszki Nr 26

Vertex**Zakłady Elektryczne****Westinghouse**

Warszawa, Marszałkowska 98

potrzebni czeladzie szewcy na i reperację Spółka Inwalidów Lipowa 58.

10255-3

Bacznosc!

Zakład elektrotechniczny

J. Gelert,

znajduje się teraz

Piotrkowska 94,

przyjmuje wszelkie instalacje i reperacje Motorów, Dynamo Maszyn, telefonów i dzwonek.

Tanie, bo sam pracuje.

Maszynista samotny

potrzebny do motoru systemu „Diesla“ przy młynie. Zgłosić się do firmy Tow. Akc. „Wytwórni Maszyn Młyńskich“ Lipowa 33.

3081-1

W centrali Inwigilacyjnej

Dtwa 4 dyona Żandarmerji Cegiel. 19 jest do odebrania znaleziona sztuka towaru, która swego czasu spadła z ładowni negotakimże towarem fargoną:

Prawy właściciel zgłosi się do tut. Dtwa z powołaniem się na L. dz.-C. I. 4927/20

3075-3

NADESZŁY

Oryginalne angielskie tuszmy, kalki i gamki do wycierania. ceny nizkie

Gustaw Roman Szulc

Skład maszyn do pisania i artykułów biurowych
Piotrkowska 144.

3007-2

Przyjmuje znowu

chorych na oczy

do kliniki przy Alejach 17 i zakładu św. Józefa w Poznaniu,

Dr. STASINSKI

okulista

3068

Kupuje

placę najlepsze ceny za brylanty, złoto stare srebro, perły stare zęby futra gar-derobę

Piotrkowska 9 P. Kohnle-wa oficyna II piętra

2 morgi ziemi przy ul. Sredniej do sprzedania. Wiadomość Zielona 8. m. 14.

co 2 dn. 10133-5

Sprzedam futro męskie. Długa 87. m. 6,

co 2 d. 10208-2

Dziś 8.30 wiecz, i dni następnym Nowy program nr. 2 Nowy repertuar. Występy baletu.

Scena

Część I

Blackand Steel Akt muzyczny
J. Bodo Mon. Wańka mordobijca
Z. Bonecka śpiew Czardasz, Straus, Zyczenie Chopina
Jabłońska taniec cha
H. E. Redenowie sketsch. Walek
legna w zalotach
Cesarscy duet taneczny

Część II akt transformacyjny

1) Wyjście trans. 2) Dźwięki słow. imit zwierząt 3) Typy narodowości (szkice)
4) De-Foss, nadzw. silacz 5) Ben-ali-bej czarodziej egips 6) Rynaldo-Rynaldyni włoski ban. 7) Gr. Raspatim fenomen car. 8) Kapelmistrz melanchol 9) Głog szałta z kwiat. 10) Anz admiral na morzu 11) Ks. Józef Poniatowski Transformista.
wszystkie role w jednej osobie wykona A. Szczepański

Część III

I. Wisniewski śpiew Trzy listy, Zapomnij mnie
E. Reden w swoim now. reper.
J. Bodo piosenki Warunki pok. Flota
Cesarscy duet taneczny
Lola Patroni (nowy repertuar)
Bonecka Z. duet śpiewny.
J. Wisniewski Księżna Czardaszka.

Kasa czynna od 11-21 od 4 pp.
Zmiana programu w niedzielę 3 10 1b.
Przedstawienie popoł. w niedzielę 3-10 o g. 4 pp.

Do sprzedania
KSIEGARNIA
W skład materiałów piśmiennych w Zgierzu
wiadomość z. Krzemieński księgarnia w Zgierzu.

Z powodu wyjazdu
sprzedaje się: dębowe szafy, bielizniarki, toaletki.
umywalnie, stoliki nocne, biurka męskie, łóżka
emaljowane, biurko damskie machoniewe, szes-
elon pluszowy, lustra i inne rzeczy. Wszystko
tanie, byle zaraz. Wysoka 22

Kupuję
biżuterję, brylanty,
złoto srebro platynę,
zegarki, płacę ceny najwyższe
Sienkiewicza 20 m. 18
part, ost. wejście. 3030-2
potrzebny zdolny ślusarz, na
r bote wodociągowa i zam-
kową. Ul. Piotrkowska 58.
10253-2

Wóz kolejowy na parę koni do sprzedania. Pańska 73, m. 3. 10214-3

Sprzedam natychmiast z powo-
du wyjazdu: salon czerwony
plusz, fortepian Rönisch, 2
łóżka nikielowe z materacami,
szafa ciemna, bielizniarka, palto
damskie ze skunksowym kołnierzem, suknie jedwabna, lakiarki
męskie, aparat fotograficzny
9x12, ul. Łaska Nr. 6, (naprze-
ciwko stacji Łódź-Karolew).
10224-1

Z powodu wyjazdu są różne
mable z 3-eh, pokoi do sprze-
dania, Wólczńska 155, w pod-
wórzu na prawo od 9-12 i o 13-6
p n w c 10231-4

Sprzedam wózek-fotel dla cho-
rego, stół dębowy, wanę cy-
nkową, maszynę do szycia, sa-
mowar tombakowy, Glińska 17,
m. 4.
10232-1

Planino krzesłowe w
dobrym stanie
firmy „Ofenbahr“ z po-
wodu wyjazdu sprzedam za 45.
tys. Rozwadowska 19-m, 32 od
5-7.
10229-2

Powóz na gamach,
siodło damskie
i uprząż na parę koni z powodu
wyjazdu sprzedam zaraz. Wiado-
mość Pabjanice, Moniuszki 4
oficyjna Piątkowski, lub oferty
w Rozwoju pod „zaraz“,
10227-2

Mieble nowe i używane sprze-
dam ul. Piotrkowska 108.
Przeździecki.
10218-10

Kto chce kupić, sprzedać; dom
i wille, majątek ziemski i t. p.
niech się zgłosi; Dom komisowy,
Taszczyki, Piotrkowska 90.
Rejestracja bezpłatna.
10218-4

Mieble, obrazy olejne i biblie-
oteka do sprzedania Kilińskiego
159 m. 13, dom Majznera.
10250-2

Sprzedam sklep spożywczy, Za-
kątna 63.
10246Q3

Bryczki najnowszych fasonów,
do sprzedania, Srednia 35
p n w 10243-3

Do sprzedania warsztat ślursarski,
oraz lokarna 2 1/2 met-
ra i aparat do sprzedania.
Zgierz, ul. Strykowska 12, m. 4.
10241-3

Sprzedam dabelcówkę kalibra
12 cena 2000 mk. Składowa
21, Grobelny.
10252-2

Sprzedam jądłodajnię, Targo-
wa 16, Wiadomość w Jadle-
dajni.
10259-1

Cegłę, rozbitą, sprzedam
około 30000. Piotrkowska 188
10183-1

Wózek dziecięcy sprze am. St
Zarzewska 27, Brzeziński
10202-2

Okazyjnie do sprzedania z po-
wodu wyjazdu meble ze sto-
lowego i sypialnego pokoju. Or-
la 23, m. 25, zastac można od
godz. 5-ej do 9-ej wieczorem.
10197-2

Sprzedam dom z ogródkiem.
Targowa 16. Wiadomość w
Jadłodajni.
10217-3

Maszynę do szycia sprzedam,
w dobrym stanie, Dzielna 16
m. 7.
20204-2

Wózek zimowe gatunki do sprze-
dania około 50 p. Folwark
Rakiciny stacja pocztowa i kole-
jowa Rokiciny dr. W.W. a dzie-
rzawcy.
10223-2

Sklep spożywczy do sprze-
dania z powodu zmiany intere-
su. Srednia 113-a.
10190-1

Dom do sprzedania Wiado-
mość Al. 1-go Maja 16. We-
źniak.
19141-3

Sprzedam me-
ble. ul.
Sienkiewicza Nr. 59, oficyjna dru-
gie wejście, drugie piętro, m. 26.
Różne
10226-6

Mieble, łóżka, szaty, otoma-
ne, umywalnie, g rntur sala
nowy, lustra, biurko szalkowe
zegar tania sprzedam. Piotrk-
owska 225 3.
10226-6

potrzebny dozorca domu, Sred-
nia 29, skład apteczny.
10209-2

Młoda inteligentna panienka
ukończywszy Programazjum
poszukuje posady biurowej. Wiado-
mość St Zarzewska 144 sklep.
10221-2

Elektryk
samodzielni, dobraćmi
świadectwami potrzebni
do biura „Dynamo“, ul. Piotrk-
owska 85. Zgłoszenia od godz.
12-1 i od 5 9-ej.
10203-1

Zaginął pies biały szpic. Odpro-
wadzić za wysoką nagrodą.
Piotrkowska 108, restauracja
Galusińskiego.
10198-2

Młoda panienka z 4-ro klaso-
wym wykształceniem poszu-
kuje posady biurowej. Wiado-
mość: Siwiańska 15-22.
10220-2

potrzebuje zaraz 4-ch ślusar-
zy na mehaniczną robotę i
jednego maszynistę do parowej
młockarni na wyjazd. Andrzeja
28, młeczarnia.
10199-1

Jadąc do Poznania na karację
został mi skradziony portfel,
wraz z paszportem niemiec-
kim, zaświadczeniem magistra-
tu i innymi dowodami osobiste
mi. Wacław Milkasz.
10172-1

przyjmuje się sarową przędzę
bawelnianą wszystkich name-
rów do nitkowania podwójnego
i kilkakrotnego. Pusta 9, 1 p.
Uczeń klasy 7, Szubert, udzie-
la lekcji. Piotrkowska 4.
10159-1

potrzebny chłopiec do terminu
do ślusarni. Łakowa 22.
w c s 10151-1

Udzielam lekcji francuskiego.
Oferty w „Rozwoju“ sub „Le-
cons“.
10230-3

2 pokoje umeblowane do wy-
najęcia. Aleksandryjska 34,
m. 9.
p n 10130-2

Potrzebna dziewczynka do po-
ślug. Andrzeja 28, apteka.
10225-2

Przyjmuje wszelką robotę kuś-
nierską, farbowanie, oraz fa-
sonowanie kapeluszy Piotrk-
owska 83, m. 33, prawa of. II
wejście i p.
p n w 10226-5

Majątek Wiskitno potrzebuje
300 robotników do kopania
ziemiaków. Płaca według umow-
y, gotówką lub ziemniakami i
obiad.
10135-1

Tużurek męski, materiał przed-
wojenny, czapka karakułowa
i tuzin kolnierzyków męz. Julju-
sza 4, m. 11.
10239-1

Osoba inteligentna w średnim
wieku, mogąca złożyć kau-
cję, poszukuje posady kasjerki
w aptece lub w sklepie. Wiado-
mość: Al. Kościuszki 26, m. 7.
10240-4

poszukuje pokoju parter front,
w okolicach Głównej, Sienkiewi-
cza, Nawrot, Przejazd, Rozwa-
dowskiej, byle nie daleko Piotrk-
owskiej, proszę o odpowiedź
listowną, adm. „Rozwoju“, „W.
F.“.
10247-2

Potrzebna uczennica do szycia
płatne. Wólczńska 75, 3 p.
front.
10249-2

potrzebny chłopiec do zakładu
fryzjerskiego. Benedykta 51,
róg Zakątnej.
10251-3

potrzebna gospodyni do zarzą-
du gospodarstwem u samot-
nego. Oferty składać do reda-
kcji „Rozwoju“ dla „Kupca“.
10245-2

potrzebny chłopiec do rozno-
szenia gilsz. Zgłaszać się od
5 5 do fabryki gilsz „Renoma“,
Wólczńska 45.
10234-1

Dam za obiady i kolacje depu-
tat oficerski i odpowiednią
dopłatę. Zgłoszenia pod „Samot-
ny“ do „Rozwoju“.
10243-2

śluząca do wszystkiego, umie-
jąca gotować, potrzebna od
zaraz. Piotrkowska 259. (skład
apteczny)
10242-1

panienka z gimnazjalnym wyksz-
tałceniem poszukuje jakiej-
kolwiek posady odpowiedzą-
cej powyższej kwalifikacji. Mo-
że być na wyjazd. Oferty pro-
szę składać w red. niniej. pis-
ma pod „na wyjazd“.
10169M3

skotnicka Romualda Piotrk-
owska 247. zagubiła paszport
niem. wyd. w Łodzi.
10170-1

amus Leon zagubił paszport
rosyjski wyd. z gm. Chojny
Ozorkowska 16.
10173-2

potrzebna zaraz złotna podrę-
czna i uczennica do szycia.
ul. Fabryczna Nr. 1 m. 14 III p
front.
10171-1

Mieble miękkie, krzesła, torte-
pian bardzo dobry z powo-
du wyjazdu do sprzedania na-
tychmiast, ulica Łaska 6 (w po-
bliżu stacji Łódź-Karolew).
10171-1

potrzebny człowiek do koni u
ogrodnika. Brzezińska 101.
10180-1

Zagubione dokumenty
amus Kazimiera Ozorkowska
16; zagubiła paszport rosyjski
wyd. z gm. Gospodarz.
10184-1

Kurtz Elza Piotrkowska 172. za-
gubiła paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10206-2

Kozłowski Eljasz Krótka 6. za-
gubił kartę rejestracji z 1902
r. wyd. w Łodzi.
10212-2

Jan Erhard Patzer zagubił pa-
szport niem. wyd. w Łodzi.
10200-2

Szenkiewiczski Kidaol zagubił
paszport polski wyd. w Łodzi
Franciszkańska 9.
16171-1

Wolman Wanda Wólczńska
64. zagubiła paszport niem.
wyd. w Łodzi.
10236-5

Herz Gryta zagubił legitymację
chlebową na 3 osób Nowo-
miejska 4.
10287-1

Tomiak Helena 6, Sierpnia 96.
zagubiła paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10236-5

Hochgeleruter Hersh Bazarna
zagubił paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10287-1

Dabie Adoli zagubił paszport
rosyjski wyd. w Łodzi oraz
kartę rejestracji, Konstantino-
wska 66.
10191-3

Darski Stanisław zagubił legi-
tymację chlebową na 5 osoby.
1025-1

Schwertter Anna zagubiła pa-
szport niem. wyd. w Szalozie
nburgo, Nowo Zarzewska 75.
10173-2

Czech Rozalja zagubiła dowód
osobisty wyd. w Łodzi, Sena-
torska 15.
10169M3

skotnicka Romualda Piotrk-
owska 247. zagubiła paszport
niem. wyd. w Łodzi.
10170-1

amus Leon zagubił paszport
rosyjski wyd. z gm. Chojny
Ozorkowska 16.
10173-2

potrzebna zaraz złotna podrę-
czna i uczennica do szycia.
ul. Fabryczna Nr. 1 m. 14 III p
front.
10171-1

Mieble miękkie, krzesła, torte-
pian bardzo dobry z powo-
du wyjazdu do sprzedania na-
tychmiast, ulica Łaska 6 (w po-
bliżu stacji Łódź-Karolew).
10171-1

potrzebny człowiek do koni u
ogrodnika. Brzezińska 101.
10180-1

Zagubione dokumenty
amus Kazimiera Ozorkowska
16; zagubiła paszport rosyjski
wyd. z gm. Gospodarz.
10184-1

Kurtz Elza Piotrkowska 172. za-
gubiła paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10206-2

Jan Erhard Patzer zagubił pa-
szport niem. wyd. w Łodzi.
10200-2

Szenkiewiczski Kidaol zagubił
paszport polski wyd. w Łodzi
Franciszkańska 9.
16171-1

Wolman Wanda Wólczńska
64. zagubiła paszport niem.
wyd. w Łodzi.
10236-5

Herz Gryta zagubił legitymację
chlebową na 3 osób Nowo-
miejska 4.
10287-1

Tomiak Helena 6, Sierpnia 96.
zagubiła paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10236-5

Hochgeleruter Hersh Bazarna
zagubił paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10287-1

Dabie Adoli zagubił paszport
rosyjski wyd. w Łodzi oraz
kartę rejestracji, Konstantino-
wska 66.
10191-3

Darski Stanisław zagubił legi-
tymację chlebową na 5 osoby.
1025-1

Schwertter Anna zagubiła pa-
szport niem. wyd. w Szalozie
nburgo, Nowo Zarzewska 75.
10173-2

Czech Rozalja zagubiła dowód
osobisty wyd. w Łodzi, Sena-
torska 15.
10169M3

skotnicka Romualda Piotrk-
owska 247. zagubiła paszport
niem. wyd. w Łodzi.
10170-1

amus Leon zagubił paszport
rosyjski wyd. z gm. Chojny
Ozorkowska 16.
10173-2

potrzebna zaraz złotna podrę-
czna i uczennica do szycia.
ul. Fabryczna Nr. 1 m. 14 III p
front.
10171-1

Mieble miękkie, krzesła, torte-
pian bardzo dobry z powo-
du wyjazdu do sprzedania na-
tychmiast, ulica Łaska 6 (w po-
bliżu stacji Łódź-Karolew).
10171-1

potrzebny człowiek do koni u
ogrodnika. Brzezińska 101.
10180-1

Zagubione dokumenty
amus Kazimiera Ozorkowska
16; zagubiła paszport rosyjski
wyd. z gm. Gospodarz.
10184-1

Kurtz Elza Piotrkowska 172. za-
gubiła paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10206-2

Jan Erhard Patzer zagubił pa-
szport niem. wyd. w Łodzi.
10200-2

Szenkiewiczski Kidaol zagubił
paszport polski wyd. w Łodzi
Franciszkańska 9.
16171-1

Wolman Wanda Wólczńska
64. zagubiła paszport niem.
wyd. w Łodzi.
10236-5

Herz Gryta zagubił legitymację
chlebową na 3 osób Nowo-
miejska 4.
10287-1

Tomiak Helena 6, Sierpnia 96.
zagubiła paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10236-5

Hochgeleruter Hersh Bazarna
zagubił paszport niem. wyd.
w Łodzi.
10287-1

Dabie Adoli zagubił paszport
rosyjski wyd. w Łodzi oraz
kartę rejestracji, Konstantino-
wska 66.
10191-3

Darski Stanisław zagubił legi-
tymację chlebową na 5 osoby.
1025-1

Schwertter Anna zagubiła pa-
szport niem. wyd. w Szalozie
nburgo, Nowo Zarzewska 75.
10173-2

Czech Rozalja zagubiła dowód
osobisty wyd. w Łodzi, Sena-
torska 15.
10169M3

skotnicka Romualda Piotrk-
owska 247. zagubiła paszport
niem. wyd. w Łodzi.
10170-1

amus Leon zagubił paszport
rosyjski wyd. z gm. Chojny
Ozorkowska 16.
10173-2